

Тези „ Історія села Бишева від найдавніших часів до сьогодення „.

Походження назви села та гідронімія річки. Найдавніше заселення нашого краю, археологічні розкопки та знахідки : городища, кургани , походження та розташування Змійових валів, їх значення в обороні краю.

Захоплення поселення литовськими панами. Початок польського панування , будівництво в селі костьолу, замку. Володіння селом польськими магнатами Харлінськими, запровадження кріпацтва.

Участь жителів у визвольній війні під проводом Б.Хмельницького, створення Бишівської козацької сотні в складі Білоцерківського полку. Перепис мешканців містечка 1654 року. Протест проти приєднання до Росії, відмова коритись владі.

Боротьба між власниками Бишева і селянами в останній чверті XVII ст. Королівські „ приповідні „ листи на формування полків , залучення до них місцевих козаків та міщан. Розбій, грабунки шляхти, селян, суперечки за право власності за маєтки. Втручання козаків, їх залучення до вирішення спірних між шляхтичами питань (фастівський полковник Семен Палій). Селянсько-козацькі виступи проти місцевого польського панства, вигнання з містечка з допомогою козаків.

Гетьманський рух в середині XVIII ст. Ватажки О.Письменний, Л.Таранець , С.Плиханенко. Селянсько – козацьке повстання „ Коліївщина „ 1768 р. в краї, народний ватажок Іван Бондаренко, визволення селища від польсько-шляхетського панування.

Повернення магнатів Харлінських , дарування Бишеву статусу містечка. 1793 р. входження бишівщини до Київського повіту, згодом – губернії.

Розклад феодально – кріпосницького ладу, розвиток та формування капіталістичних відносин у першій половині XIX ст., перші промислові підприємства, виступи робітників заводів проти гноблення та жорстокої експлуатації.

Повстання декабристів 1825 року на Київщині та задуми розквартирування військ в Бишеві, участі його мешканців у повстанні.

Приналежність до бишівського ключа сіл Козичанка, Соснівка , Юрівка, Леонівна, Лишня, перепис населення середини XIX ст..

Становище польського населення в селі (власники, господарство, релігія). Остання польська власниця Бишева княгиня Радзивілл . Продаж маєтку Г.Грушецькому.

Царська реформа 1861 року, погіршення становища місцевого населення, довготривалі суперечки з поміщиками проти монопольного права володіння пасовищами, самокоси. Селянські виступи (червень 1862 р.), відмова підписати статутну грамоту . Безвихідь та безправ'я селян, грабіжницький характер царської реформи. Рішучість в захисті своїх інтересів , зіткнення селян з місцевою владою, опір волосному старшині.

Характеристика Бишівської волості на 1900 рік (к – сть мешканців, заняття жителів, установи, культові споруди). Становище селян : утиски поміщиків, побори, заборони на користування пасовищами, лісами , черезсмужжя . Участь бишівчан у революційних виступах 1905 – 1906 років (робітників економії Ілляшевичої, ново – бранців). Проживання в селищі відомого вченого, винахідника „ сяючої дуги” - електрозварювання Миколи Бенардоса.

Освіта в селі до початку XX ст, діяльність церковно – приходської школи. Ріст населення (1912 р. – 6834 чол.), розвиток промисловості, торгівлі. Необхідність та створення в Бишеві поштово – телеграфного відділення 1913 року.

Революційні події 1917 р.(демонстрації, мітинги). Бишів – арена жорстоких боїв

Громадянської війни 1918 – 1919 р.р. Повне безладдя, перехід влади з рук в руки, діяльність різноманітних „ повстанських загонів „, Проголошення „, бишівської республіки „, . Селянські загони у Бишівській волості (отаман Соколовський). Роль єврейського населення села в торгівельному промислі та його становище в роки війни. Бойові дії літа – осені 1919 р., визволення від денікінщини, білополяків.

Налагодження мирного життя , створення вол ревкому, КНС, відбудова сільсько-го господарства, медичне обслуговування, освіта. Бишів – районний центр (1923 р.)

Період колективізації. Створення ТСОЗ, п'яти колгоспів. Масово - роз'яснюваль-на робота на селі та залучення селян до вступу в колгосп. Організація машинно – тракторної станції. Компанія по м'ясо та хлібозаготівлі 1932 року, вилучення лишків хліба, збіжжя у селян. Голодомор 1932 – 1933 років на бишівщині .

Промисловий розвиток районного центру в другій половині 30 – х років.

Початок Великої Вітчизняної війни . Мобілізація до лав Червоної Армії. Окупа – ція селища німецькими загарбниками. Створення похідними групами та діяльність районної організації ОУН (Приліпенко Д.Д.) з метою проголошення незалежної ук-раїнської держави, залучення людей до загального повстання проти окупантів.

Організація комсомольсько – молодіжної групи (Манченко М.В.): інформація про події на фронті, зв'язок з партизанами, збір зброї, напади на ворожі гарнізони.

Бишівська районна підпільно – диверсійна організація (Кошовий М.В. , Осипенко І.Я.). Утворення Бишівського партизанського загону (5 травня 1943 року), участь його в бойових операціях Київського партизанського з'єднання , приміської зони. Внесок жителів селища в розгром ворога. Визволення районного центру від німець-ко-фашистських загарбників, увіковічення пам'яті загиблих.

Збитки, нанесені війною та відбудова зруйнованого господарства , соціально – культурних закладів.

Розвиток села в 50 – ті роки . Трударі – орденоносці М.І.Пінчук, П.Є.Білоус, М.В.Пу-стовий, С.Ф.Плясун.

Утворення на базі колгоспів бишівського радгоспу 1969 рік.

Друга половина 60-х початок 70-х років інтенсивне будівництво об'єктів соціально-культурного призначення та будівель радгоспу.

Діяльність освітніх закладів (середня, допоміжна школа-інтернат, заочна школа).

Бишівська районна дільнична лікарня.

Розширення житлового будівництва, забудова вулиць для переселенців з інших об-ластей, ліквідаторів аварії на ЧАЕС.

Культурне дозвілля мешканців та молоді села. Сільський будинок культури (Сту-пак В.П.). Народний хор „, Чарівник „, народний самодіяльний ансамбль „, Любисток, „, Струмок „, . Відзначення народних свят та обрядів День села, Івана Купала, Різдвя-ні колядки, дня Перемоги. Діяльність історико – краєзнавчого музею (1983 рік).

Пам'ятки архітектури, що збереглись: будівля лікарні (кінець ХІХ ст.), приміщення Земського училища (1909 рік), адміністративний будинок 30-х років; археології – Залишки городища, Змійових валів давньоруського періоду, поселення.

Видатні люди селища , відомий український письменник , автор багатьох художніх творів Микола Якович Олійник, дитячий письменник Борис Чалий. Художники Борис Бойко, Віктор Клименко. Поетеса Любов Легчилова.